

ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΤΑΞΗ: Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΚΟΡΜΟΥ

ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΔΙΔΑΚΤΕΑ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΡΚΕΙΑΣ	Δειγματικές Δραστηριότητες
<p>Οι μαθητές και οι μαθήτριες:</p> <p>I. Να επεξεργάζονται το αρχαιοελληνικό κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον, το επικοινωνιακό πλαίσιο παραγωγής του κειμένου και τα ευρύτερα κοινωνικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα.</p>	<p>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:</p>	<p>Διδακτέα: Πληροφορίες, Έννοιες, Δεξιότητες, Στρατηγικές/Τρόπος σκέψης, Στάσεις/Αξίες</p>	<p>Δεν αντιστοιχούν σε κάθε δείκτη-αναφέρονται μόνο σε καινοτόμες προτάσεις</p>
	<p>1. Να αντιμετωπίζουν τα Α.Ε. ως μάθημα ανθρωπογνωσίας.</p> <p>1.1 Να αναγνωρίζουν τα διαχρονικά ανθρωπιστικά μηνύματα και να εκτιμούν την ανθρωπιστική παιδεία.</p> <p>1.2 Να κατανοούν την ανθρωποκεντρική διάσταση του αρχαίου κόσμου.</p> <p>2. Να προσεγγίζουν ερμηνευτικά αντιπροσωπευτικά κείμενα της ΑΕΓ και να εκτιμούν τη λογοτεχνική τους αξία.</p> <p>2.1 Να εντοπίζουν τον χώρο, τον χρόνο, τα πρόσωπα και τα γεγονότα που αφορούν ένα αρχαιοελληνικό κείμενο.</p>	<p>1.1. Διαχρονικά ανθρωπιστικά μηνύματα, ανθρωπιστική παιδεία.</p> <p>1.2. Ανθρωποκεντρική διάσταση του αρχαίου κόσμου.</p> <p>2.1.Αναφορά στον χώρο, τον χρόνο, τα πρόσωπα και τα γεγονότα</p>	

	2.2	<p>Να αποδίδουν και να ερμηνεύουν το περιεχόμενο του κειμένου σε νεοελληνικό λόγο.</p>	<p>2.2. Περιεχόμενο του κειμένου σε νεοελληνικό λόγο 2.2.1. Εντοπισμός των ρημάτων 2.2.2. Διαχωρισμός του κειμένου σε προτάσεις – κύριες και δευτερεύουσες 2.2.3. Είδος δευτερευουσών προτάσεων 2.2.4. Ανάκληση προϋπάρχουσας γνώσης για ερμηνεία των γνωστών λέξεων 2.2.5. Λέξεις άγνωστες που μπορούν να ερμηνευτούν με βάση προϋπάρχουσες γνώσεις στα Αρχαία και Νέα Ελληνικά. 2.2.6. Αλλαγή της σειράς των λέξεων, όπου χρειάζεται, για απόδοση σε ορθό νεοελληνικό λόγο.</p>	
	3.	<p>Να καλλιεργούν αναγνωστικές και επικοινωνιακές δεξιότητες.</p>		
	3.1	<p>Να συνδέουν τον δημιουργό και το κείμενό του με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο δημιουργίας του γραμματειακού είδους.</p>	<p>3.1. Πληροφορίες για τον δημιουργό. Σύνδεση με το ευρύτερο ιστορικό, κοινωνικό, πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο δημιουργίας του γραμματειακού είδους</p>	
	3.2	<p>Να κατανοούν το νόημα του αρχαιοελληνικού κειμένου.</p>	<p>3.2. Κατανόηση του νοήματος αρχαιοελληνικών κειμένων 3.2.1. Καταγραφή του κειμένου τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή – ιστορικό πλαίσιο 3.2.2. Διαχρονικές ιδέες και πρότυπα/αντιπρότυπα που</p>	

			<p>προβάλλονται από τον συγγραφέα</p> <p>3.2.3. Επικαιροποίηση του κειμένου</p> <p>3.2.4. Ιδέες που διαπνέουν το αρχαίο κείμενο – αξιολόγηση ιδεών/ σύγκριση με σημερινά δεδομένα.</p>	
<p>II. Να μπορούν να ερμηνεύουν ένα αρχαίο κείμενο, αξιοποιώντας το λεξιλόγιο και αντιλαμβανόμενοι τη διαχρονικότητα της Ελληνικής Γλώσσας.</p>	<p>1.</p> <p>1.1</p>	<p>Να συνειδητοποιούν την αφετηρία, τη συνέχεια και εξέλιξη της Ελληνικής Γλώσσας.</p> <p>Να αντιλαμβάνονται τη νοηματική συνάφεια Αρχαίας και Νέας Ελληνικής Γλώσσας.</p>		

	1.2	Να επισημαίνουν τη διαχρονία του λεξιλογίου της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας.		
	1.3	Να αναγνωρίζουν κοινές λέξεις/φράσεις ανάμεσα σε Αρχαία και Νέα Ελληνική.	1.3 Κοινές λέξεις /φράσεις ανάμεσα σε Αρχαία και Νέα Ελληνική 1.3.1. Παροχή πληροφοριών για το ότι στην κυπριακή διάλεκτο διατηρούνται: -Πολλές καταλήξεις ουσιαστικών -Σύνταξη ρημάτων με γενική, αντί με αιτιατική που συντάσσονται στη νεοελληνική	
	2.	Να συνδέουν ετυμολογικά τη Νέα με την Αρχαία Ελληνική.		
	2.1.	Να σχηματίζουν λέξεις απλές και σύνθετες με αρχαιοελληνική ρίζα και να τις χρησιμοποιούν στην παραγωγή λόγου και να εξοικειωθούν με τους μηχανισμούς της παραγωγής και σύνθεσης.	2.1 Ετυμολογία λέξεων -Σχηματισμός λέξεων στη Νέα Ελληνική με αρχαιοελληνική ρίζα (Παραγωγή - σύνθεση) -Εμπλουτισμός λεξιλογίου	
	2.2	Να κατανοούν τη σημασία των λέξεων και να διευρύνουν τον γλωσσικό τους κώδικα, εμπλουτίζοντας και ομαδοποιώντας το λεξιλόγιό τους.		

	2.3	Να χρησιμοποιούν τις λέξεις σε κείμενο με ολοκληρωμένο νόημα.	2.3 Παράδειγμα χρήσης λέξεων σε κείμενο με ολοκληρωμένο νόημα	
III. Να έρθουν σε επαφή με κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων και να μπορούν να αξιολογούν τις λεξιλογικές ομοιότητες και διαφορές ως προς τη μορφή ανάμεσα στα Αρχαία και στα Νέα Ελληνικά.	1.	Να αναγνωρίζουν κάποιους βασικούς κανόνες τονισμού και να κατανοούν κάποιες από τις εξαιρέσεις των κανόνων τονισμού.	<p>1. Κανόνες τονισμού:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Η προπαραλήγουσα παίρνει πάντα οξεία - Η βραχύχρονη συλλαβή παίρνει πάντα οξεία - Μακρό προ βραχέος περισπάται <ul style="list-style-type: none"> - Μακρό προ μακρού οξύνεται - Ιδιαίτεροι κανόνες τονισμού που αφορούν στην α' και β' κλίση ουσιαστικών • Α' κλίση: <ul style="list-style-type: none"> ✓ το α στην κατάληξη -ας είναι πάντοτε μακρόχρονο ✓ η γενική πληθυντικού τονίζεται στη λήγουσα και παίρνει περισπωμένη ✓ το α της κατάληξης στην αιτιατική και κλητική είναι μακρόχρονο ή βραχύχρονο ανάλογα με το τι είναι στην ονομαστική. • Β' κλίση: <ul style="list-style-type: none"> ✓ η κατάληξη -α των ουδετέρων είναι βραχύχρονη 	

	1.1.	Να κατανοούν κάποιες από τις αλλοιώσεις των φθόγγων (π.χ. έκθλιψη)	1.1. Έκθλιψη = αποβολή του τελικού βραχύχρονου φωνήεντος μιας λέξης μπροστά από το αρχικό φωνήεν ή τον αρχικό δίφθογγο της λέξης που ακολουθεί. - το άφωνο ψιλόπνοο (κ,π,τ) μπροστά από δασυνόμενη λέξη τρέπεται στο αντίστοιχό του δασύπνοο (χ,φ,θ) π.χ. ἀπό ἡμῶν - ἀφ' ἡμῶν κατὰ ἡμῶν - καθ' ἡμῶν - δύο ψιλόπνοα (κτ ή πτ) μπροστά από δασυνόμενη λέξη μετατρέπονται στα αντίστοιχά τους δασύπνοα (χθ, φθ) π.χ. πέντε ἡμέραι - πενθήμερον νύχτα (και) ἡμέραν - νυχθημερόν	
	1.1.1.	Να εφαρμόζουν τους βασικούς κανόνες τονισμού στην παραγωγή γραπτού λόγου στα Αρχαία Ελληνικά.	1.1.1. Παραγωγή γραπτού λόγου στα Αρχαία Ελληνικά, θέτοντας σε εφαρμογή τους κανόνες τονισμού	
IV. Να μπορούν να ερμηνεύουν ένα αρχαίο κείμενο, αξιοποιώντας γραμματικά και συντακτικά τον ρόλο των χρόνων του ρήματος.	1.	Να κατανοούν τη χρήση των τύπων του <i>Ενεστώτα ε.φ. και μ.φ βαρύτονου ρήματος</i> σε κείμενα με διαχρονικά μηνύματα (π.χ. μύθοι του Αισώπου κ.λπ.)		
	1.1.	Να αναγνωρίζουν τη γραμματική λειτουργία του ρήματος.		
	1.1.1.	Να αναγνωρίζουν το ρήμα	1.1.1. Το ρήμα ως κλιτή λέξη με τα	

		ως την κλιτή λέξη με τα παρεπόμενά της, τα οποία αποτελούν ένδειξη για το ποιος/ποιοι ενεργεί/ούν	παρεπόμενά της: <ul style="list-style-type: none"> - Αριθμός ρήματος (ενικός/πληθυντικός) - Πρόσωπο (σύνδεση με προσωπική αντωνυμία) - Φωνή με βάση την κατάληξη του ρήματος (ενεργητική φωνή (λύω) και μέση φωνή (λύομαι)) 	
	1.1.2.	Να αναγνωρίζουν ότι ο χρόνος του ρήματος αποτελεί την ένδειξη για το πότε γίνεται μια ενέργεια.	1.1.2. <i>Ενεστώτας βαρύτονου ρήματος</i> -Θέμα, χρονικός χαρακτήρας καταλήξεις Ενεστώτα (ενεργητικής και μέσης φωνής) βαρύτονου ρήματος - Σχηματισμός του Ενεστώτα οποιουδήποτε βαρύτονου ρήματος	
	1.1.3	Να εντοπίζουν τον σκοπό της χρήσης των τύπων του Ενεστώτα βαρύτονου ρήματος σε οριστική σε διάφορα αρχαιοελληνικά κείμενα με διαχρονικά μηνύματα.	1.1.3 Σημασία της παροντικής διάστασης του χρόνου του Ενεστώτα.	
	1.1.4	Να σχηματίζουν απλές προτάσεις με τη χρήση των τύπων του Ενεστώτα στην οριστική έγκλιση.	1.1.4. Σημασία της οριστικής έγκλισης (δήλωση του οριστικού = του πραγματικού) - Σύνδεση της οριστικής έγκλισης με τις καταλήξεις του Ενεστώτα βαρύτονου ρήματος	

			<p>- Χρήση των τύπων του Ενεστώτα βαρύτονου ρήματος σε οριστική σε αρχαιοελληνικά κείμενα με διαχρονικά μηνύματα (π.χ. μύθοι του Αισώπου, παραβολές, γνωμικά - αποφθέγματα κ.λπ.)</p> <p>- Απλές προτάσεις με τη χρήση των τύπων του Ενεστώτα στην οριστική έγκλιση</p>	
	1.1.5	Να αναγνωρίζουν τη γραμματική λειτουργία του ρήματος <i>είμι</i> στον Ενεστώτα και να το κλίνουν.	1.1.5. Κλίση του ρ. <i>είμι</i> στον Ενεστώτα σε σχέση και με την κλίση του είμαι στα Νέα Ελληνικά	
	2.	Να αναγνωρίζουν τη συντακτική λειτουργία του ρήματος.		
	2.1.	Να κατανοούν τη σύνδεση του ρήματος με το πρόσωπο που ενεργεί.	<p>2.1. Σχέση του ρήματος με το πρόσωπο ή την προσωπική αντωνυμία που ενεργεί (<i>υπό+κεῖται</i> = <i>υπόκειμαι</i> - <i>υποκείμενο</i>)</p> <p>-Η σχέση του υποκειμένου (πτώση και αριθμός) με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός)</p> <p>-Τα βαρύτονα ρήματα σε Ενεστώτα και το ρήμα <i>είμι</i> σε αρχαιοελληνικό κείμενο και σύνδεσή του με το υποκείμενο</p>	

			<p>-Χρήση της ονομαστικής ως της πτώσης του υποκειμένου</p>	
	2.1.1.	Να κατανοούν πότε ένα ρήμα λέγεται μεταβατικό ή αμετάβατο.	<p>2.1.1. Το μεταβατικό ρήμα και οι λέξεις που το συμπληρώνουν μέσα στο αρχαιοελληνικό κείμενο.</p> <p>- Η λειτουργία του μεταβατικού ρήματος ως του ρήματος που συμπληρώνεται από αντικείμενο στις πλάγιες πτώσεις (γενική, δοτική, αιτιατική)</p> <p>-Η έννοια του αντικειμένου ως προσδιορισμού που δηλώνει το πρόσωπο ή το πράγμα, στο οποίο μεταβαίνει η ενέργεια του υποκειμένου.</p> <p>- Η λειτουργία του αμετάβατου ρήματος ως του ρήματος που δεν συμπληρώνεται από αντικείμενο/ αντικείμενα</p> <p>-Η λειτουργία του/των αντικειμένου/αντικειμένων στη δομή του αρχαιοελληνικού λόγου</p>	
	2.1.2.	Να κατανοούν τη λειτουργία του μεταβατικού και αμετάβατου ρήματος.	2.1.2. Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων με τη χρήση μεταβατικών και αμετάβατων ρημάτων στα Αρχαία Ελληνικά	
	2.1.3.	Να σχηματίζουν απλές προτάσεις με τη χρήση	2.1.3. Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων στα	

		μεταβατικών και αμετάβατων ρημάτων στα Αρχαία Ελληνικά.	Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση μεταβατικών και αμετάβατων ρημάτων.	
	2.1.4	Να κατανοούν πότε ένα ρήμα λέγεται συνδετικό και να μπορούν να συσχετίζουν το υποκείμενο με το ρήμα και το κατηγορούμενο.	2.1.4. Το συνδετικό ρήμα ως το ρήμα που συνδέει το υποκείμενο με μια ιδιότητά του (κατηγορούμενο) - Η έννοια του κατηγορουμένου ως του όρου που προσδίδει μια ιδιότητα στο υποκείμενο - Συσχετισμός του υποκειμένου (γένος, πτώση και αριθμός) με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός) και το κατηγορούμενο (γένος, πτώση και αριθμός) - Λειτουργία του ρ. ειμί ως συνδετικού ρήματος	
	2.1.5	Να σχηματίζουν απλές προτάσεις στα αρχαία Ελληνικά, χρησιμοποιώντας υποκείμενο, συνδετικό ρήμα και κατηγορούμενο.	2.1.5 Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση υποκειμένου, συνδετικού ρήματος και κατηγορουμένου	
	3.	Να κατανοούν τη χρήση των τύπων του Μέλλοντα ε.φ. και μ.φ. βαρύτονων ρημάτων σε αρχαιοελληνικό κείμενο.	3.1. Οι τύποι του Μέλλοντα στα Νέα	

	<p>3.1. Να κατανοούν τη γραμματική λειτουργία του <i>Μέλλοντα</i>.</p> <p>3.1.1. Να αναγνωρίζουν τα ρήματα στον <i>Μέλλοντα</i> σε ένα αρχαιοελληνικό κείμενο.</p> <p>3.1.2. Να κατανοούν ότι ο <i>Μέλλοντας</i> είναι χρόνος μελλοντικός και να είναι σε θέση να σχηματίζουν τους τύπους των βαρύτωνων ρημάτων του χρόνου αυτού.</p> <p>3.1.3. Να κατανοούν τη σύνδεση του <i>Μέλλοντα</i> με την οριστική έγκλιση, αναγνωρίζοντας ότι ο <i>Μέλλοντας</i> στα Αρχαία Ελληνικά έχει έναν τύπο (μονολεκτική απόδοση), και ο τρόπος, συνοπτικός ή εξακολουθητικός, δηλώνεται από τα συμφραζόμενα.</p> <p>3.1.4. Να εντοπίζουν τους τύπους του <i>Μέλλοντα</i> βαρύτονου ρήματος σε οριστική σε</p>	<p>Ελληνικά</p> <p>3.1.2. <i>Μέλλοντας</i> βαρύτονου ρήματος = η πράξη (δεν έγινε/δεν γινόταν, δεν γίνεται) αναμένεται να γίνει -Θέμα, χρονικός χαρακτήρας, καταλήξεις <i>Μέλλοντα</i> (ενεργητικής και μέσης φωνής) -Σχηματισμός του <i>Μέλλοντα</i> οποιουδήποτε βαρύτονου ρήματος -Σημασία της μελλοντικής διάστασης του χρόνου του <i>Μέλλοντα</i></p> <p>3.1.3. Σχέση της οριστικής έγκλισης με τις καταλήξεις του <i>Μέλλοντα</i> βαρύτονου ρήματος</p> <p>3.1.4. Τύποι του <i>Μέλλοντα</i> βαρύτονου ρήματος σε οριστική σε αρχαιοελληνικά κείμενα.</p>	
--	--	---	--

		αρχαιοελληνικά κείμενα.		
	3.1.5.	Να σχηματίζουν απλές προτάσεις με τη χρήση των τύπων του Μέλλοντα στην οριστική έγκλιση.	3.1.5.Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων με τη χρήση των τύπων του Μέλλοντα στην οριστική έγκλιση	
	4.	Να αναγνωρίζουν το ρήμα <i>είμι</i> στον Μέλλοντα και να το κλίνουν.	4.Κλίση του ρ. <i>είμι</i> στον Μέλλοντα	
	4.1.	Να εντοπίζουν τον Μέλλοντα του ρήματος <i>είμι</i> σε αρχαιοελληνικό κείμενο και να τον συνδέουν με το υποκείμενο.	4.1.Τύποι του Μέλλοντα του ρήματος <i>είμι</i> σε αρχαιοελληνικό κείμενο και σύνδεσή του με το υποκείμενο	
	4.1.1.	Να σχηματίζουν απλές προτάσεις με τύπους του Μέλλοντα του ρήματος <i>είμι</i> .	4.1.1.Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων με τύπους του Μέλλοντα του ρ. <i>είμι</i>	
	4.1.2.	Να αναγνωρίζουν τη συντακτική λειτουργία των βαρύτονων ρημάτων και του ρ. <i>είμι</i> στον Μέλλοντα.		
	4.1.3.	Να κατανοούν τη σύνδεση του ρήματος με το πρόσωπο που ενεργεί.	4.1.3. Σχέση του ρήματος με το πρόσωπο ή την προσωπική αντωνυμία που ενεργεί (Υπό + κείμαι = υπόκειμαι - Υποκείμενο) -Σχέση του υποκειμένου (πτώση και αριθμός) με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός)	

			-Η ονομαστική ως πτώση του υποκειμένου	
	4.1.4.	Να εντοπίζουν τα ρήματα στον Μέλλοντα βαρυτόνων ρημάτων και του ρήματος <i>εἰμί</i> σε αρχαιοελληνικό κείμενο και τα συνδέουν με το υποκείμενο.	4.1.4. Ρήματα στον Μέλλοντα βαρυτόνων ρημάτων και του ρήματος <i>εἰμί</i> σε αρχαιοελληνικό κείμενο και σύνδεσή τους με το υποκείμενο. - Κατάληξη βαρύτονου ρήματος - Χαρακτήρας βαρύτονου ρήματος - Τύποι ρήματος <i>εἰμί</i> σε σχέση με τύπους στα Ν.Ε. (συμπληρώστε και ό,τι άλλο)	
	5.	Να κατανοούν τη χρήση των τύπων του Παρατατικού και του Αορίστου ε.φ. και μ.φ. βαρύτονων ρημάτων σε αρχαιοελληνικά κείμενα.		
	5.1.	Να αναγνωρίζουν τη γραμματική λειτουργία του Παρατατικού και του Αορίστου.		
	5.1.1.	Να αναγνωρίζουν τα ρήματα στον Παρατατικό και τον Αόριστο ε.φ. και μ.φ. σε ένα αρχαιοελληνικό κείμενο.	5.1.1. Παρατατικός και Αόριστος βαρύτονων ρημάτων -θέμα, αύξηση (συλλαβική, χρονική, εσωτερική) -χρονικός χαρακτήρας, καταλήξεις Παρατατικού και Αορίστου (ενεργητικής και μέσης φωνής)	
	5.1.2.	Να αναγνωρίζουν τη χρονική	5.1.2. Σχηματισμός του Παρατατικού και	

		βαθμίδα του Παρατατικού και του Αορίστου και να σχηματίζουν τους τύπους των βαρύτονων ρημάτων των χρόνων αυτών.	Αορίστου οποιουδήποτε βαρύτονου ρήματος -Σημασία της παρελθοντικής διάστασης των χρόνων του Παρατατικού και του Αορίστου	
	5.1.3	Να εντοπίζουν τους τύπους οριστικής του Παρατατικού και Αορίστου βαρύτονων ρημάτων σε απλά αρχαιοελληνικά κείμενα.	5.1.3.Σημασία της οριστικής των παρελθοντικών χρόνων (δήλωση του οριστικού= του πραγματικού) -Σχέση της οριστικής έγκλισης με τις καταλήξεις του Παρατατικού και του Αορίστου βαρύτονων ρημάτων	
	5.1.4	Να σχηματίζουν απλές προτάσεις με τη χρήση των τύπων του Παρατατικού και του Αορίστου. Να αναγνωρίζουν τη γραμματική λειτουργία του ρ. <i>είμι</i> στον Παρατατικό.	5.1.4. Παρουσίαση τύπων της οριστικής του Παρατατικού και Αορίστου βαρύτονων ρημάτων σε απλά αρχαιοελληνικά κείμενα, όπως τα ιστοριογραφικά - ιστορικά (Ξενοφών, Θουκυδίδης) 3.1.5. Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων με τη χρήση των τύπων του Παρατατικού και του Αορίστου ε.φ. και μ.φ.	
	6.	Να συγκρίνουν την κλίση του ρήματος <i>είμι</i> στον Παρατατικό στα Αρχαία Ελληνικά με την κλίση του ρ. <i>είμαι</i> στον Παρατατικό στα Νέα Ελληνικά.	6.Κλίση του ρ. <i>είμι</i> στον Παρατατικό σε σχέση και με την κλίση του ρ. <i>είμαι</i> στον Παρατατικό στα Νέα Ελληνικά.	

	<p>6.1. Να εντοπίζουν τον Παρατατικό του ρήματος <i>εἰμί</i> σε αρχαιοελληνικό κείμενο και να το συνδέουν με το υποκείμενο/προσωπική αντωνυμία.</p> <p>6.1.1. Να σχηματίζουν απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση του ρήματος <i>εἰμί</i>.</p> <p>6.1.2. Να αναγνωρίζουν τη συντακτική λειτουργία των ρημάτων στον Παρατατικό και τον Αόριστο, καθώς και του ρ. <i>εἰμί</i> στον Παρατατικό.</p> <p>6.1.3. Να κατανοούν τη σύνδεση του ρήματος με το πρόσωπο που ενεργεί.</p>	<p>6.1. Παρατατικός του ρ. <i>εἰμί</i> σε αρχαιοελληνικό κείμενο και σύνδεσή του με το υποκείμενο/προσωπική αντωνυμία</p> <p>6.1.1 Απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση του ρ. <i>εἰμί</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Συνδετικό ρήμα <i>εἰμί</i> στον Παρατατικό <p>Σχέση ρήματος και υποκειμένου/προσωπικής αντωνυμίας</p> <p>Λειτουργία του συνδετικού ρήματος για σύνδεση του υποκειμένου με την ιδιότητά του (κατηγορούμενο)</p> <p>6.1.3. Σχέση του ρήματος με το πρόσωπο ή την προσωπική αντωνυμία που ενεργεί (υπό + κείμαι = υπόκειμαι - Υποκείμενο)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Σχέση του υποκειμένου (πτώση και αριθμός) με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός) -Χρήση της ονομαστικής ως της πτώσης του υποκειμένου 	
<p>V. Να μπορούν να ερμηνεύουν ένα αρχαίο κείμενο, αξιοποιώντας γραμματικά και συντακτικά τον ρόλο των</p>	<p>1.</p>	<p>1. Να κατανοούν τη χρήση του ουσιαστικού σε αρχαιοελληνικά κείμενα.</p>	

<p>ουσιαστικών α' και β' κλίσης και να σχηματίζουν μικρές προτάσεις με αυτά.</p>	<p>1.1.</p> <p>1.1.1.</p> <p>1.1.2.</p> <p>1.1.3.</p>	<p>Να αναγνωρίζουν τη γραμματική λειτουργία του ουσιαστικού και να μπορούν να αναγνωρίζουν τα στοιχεία που το χαρακτηρίζουν</p> <p>Να κατανοούν τον τρόπο λειτουργίας του ουσιαστικού ως κλιτής λέξης.</p> <p>Να διακρίνουν τα ομαλά ουσιαστικά της Β' κλίσης σε αρχαιοελληνικό κείμενο.</p> <p>Να χρησιμοποιούν τα ουσιαστικά της β' κλίσης, δημιουργώντας προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά.</p>	<p>1.1. Διάκριση των συγκεκριμένων ουσιαστικών (φανερώνουν πρόσωπο, πράγμα ή ζώο) και των αφηρημένων ουσιαστικών (φανερώνουν πράξη, κατάσταση, ιδιότητα)</p> <p>1.1.1. Τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν το ουσιαστικό</p> <ul style="list-style-type: none"> - γένος (αρσενικό, θηλυκό και ουδέτερο) - κλίση (α', β' και γ' κλίση) - πτώση (ονομαστική, γενική, δοτική, αιτιατική και κλητική) - αριθμός (ενικός και πληθυντικός) <p>1.1.2. Κλίση του άρθρου στα τρία γένη</p> <ul style="list-style-type: none"> - Διάκριση θέματος, χαρακτήρα, κατάληξης - Κλίση ουσιαστικών β' κλίσης (αρσενικά και θηλυκά σε -ος και ουδέτερα σε -ον) - Σύγκριση αρσενικών και θηλυκών της β' κλίσης έχουν τις ίδιες καταλήξεις στον ενικό και στον πληθυντικό. - Τα ουδέτερα σχηματίζουν στον ενικό και στον πληθυντικό τρεις πτώσεις όμοιες: την ονομαστική, την αιτιατική και την κλητική - Κανόνες τονισμού <p>1.1.3. Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων με τη χρήση των ουσιαστικών της β' κλίσης.</p>	
--	---	--	---	--

	<p>1.1.4. Να κατανοούν τον συντακτικό ρόλο του ουσιαστικού της β' κλίσης στην πρόταση.</p> <p>1.1.5. Να κατανοούν τη σύνδεση του ουσιαστικού με το ρήμα.</p> <p>1.1.6. Να κατανοούν τη σημασία της ονομαστικής, αναγνωρίζοντάς την ως την πτώση που φανερώνει το υποκείμενο.</p> <p>1.1.7. Να διακρίνουν τη λειτουργία των ασυναίρετων ουσιαστικών της α' κλίσης σε αρχαιοελληνικό λόγο.</p>	<p>1.1.4. Αναγνώριση του ουσιαστικού β' κλίσης ως:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Υποκειμένου (ποιος ενεργεί) -Αντικειμένου (πού μεταβαίνει η ενέργεια του ρήματος) -Κατηγορουμένου (ποια ιδιότητα έχει το υποκείμενο ή το αντικείμενο) -Παρουσίαση της σχέσης του υποκειμένου με το ρήμα -Η σχέση του υποκειμένου με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός) -Η χρήση της ονομαστικής ως της κύριας πτώσης του υποκειμένου -Η σχέση του υποκειμένου (γένος, πτώση και αριθμός) με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός) και το κατηγορούμενο (γένος, πτώση και αριθμός) <p>1.1.6. Πτώση του υποκειμένου (συνήθως η ονομαστική)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πτώσεις του αντικειμένου (οι πλάγιες πτώσεις) - Πτώση κατηγορουμένου (συμφωνεί με την πτώση του υποκειμένου) <p>1.1.7. Κλίση του άρθρου στα τρία γένη</p> <ul style="list-style-type: none"> -Διάκριση θέματος, χαρακτήρα, κατάληξης -Κλίση ουσιαστικών α' κλίσης (αρσενικά σε -ας ή -ης και θηλυκά σε -α ή -η) 	
--	--	--	--

			-Κανόνες τονισμού	
	1.1.8.	Να χρησιμοποιούν τα ασυναίρετα ουσιαστικά της α' κλίσης, δημιουργώντας αρχαιοελληνικό κείμενο.	1.1.8. Παρουσίαση παραδειγμάτων σχηματισμού απλών προτάσεων με τη χρήση των ουσιαστικών της α' κλίσης.	
	1.2.	Να κατανοούν τον συντακτικό ρόλο του ουσιαστικού της α' κλίσης στην πρόταση.	1.2. Ουσιαστικό Α' κλίσης ως: -Υποκείμενο (ποιος ενεργεί) -Αντικείμενο (πού μεταβαίνει η ενέργεια του ρήματος) -Κατηγορούμενο (ποια ιδιότητα έχει το υποκείμενο ή το αντικείμενο)	
	1.2.1.	Να κατανοούν τη σύνδεση του ουσιαστικού με το ρήμα.	1.2.1. Σχέση του υποκειμένου με το ρήμα -Συσχετισμός του υποκειμένου με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός) -Παρουσίαση της χρήσης της ονομαστικής ως της κύριας πτώσης του υποκειμένου -Η σχέση του υποκειμένου (γένος, πτώση και αριθμός) με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός) και το κατηγορούμενο (γένος, πτώση και αριθμός)	
	1.2.2.	Να κατανοούν τη σημασία της ονομαστικής, αναγνωρίζοντάς την και ως την πτώση που φανερώνει το κατηγορούμενο.	1.2.2. Η χρήση της ονομαστικής ως της κύριας πτώσης του κατηγορουμένου -Η έννοια του κατηγορουμένου ως του όρου που προσδίδει μια ιδιότητα στο υποκείμενο (ουσιαστικό)	

			-Τα συνδετικά ρήματα ως σύνδεση υποκειμένου (ουσιαστικού) και κατηγορουμένου	
	1.2.3.	Να κατανοούν τη σημασία των πλαγίων πτώσεων, αναγνωρίζοντάς τες ως τις πτώσεις που φανερώνουν το αντικείμενο.	1.2.3. Η έννοια του αντικειμένου ως προσδιορισμού που δηλώνει το πρόσωπο ή το πράγμα, στο οποίο μεταβαίνει η ενέργεια του υποκειμένου. -Η λειτουργία του/των αντικειμένου/αντικειμένων στη δομή του αρχαιοελληνικού λόγου -Τα βασικά ρήματα που συντάσσονται με την κάθε πλάγια πτώση	
	1.2.4.	Να σχηματίζουν απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση ουσιαστικών α' και β' κλίσης ως υποκειμένου, αντικειμένου και κατηγορουμένου.	1.2.4. Απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση ουσιαστικών ως υποκειμένων, αντικειμένων και κατηγορουμένων Οι πτώσεις των ουσιαστικών σε απλές προτάσεις και η διαφοροποίηση ανάλογα με τη συντακτική τους λειτουργία (υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο).	
	1.2.5.	Να διαπιστώσουν τη διαχρονικότητα της ελληνικής γλώσσας, αναγνωρίζοντας την επιβίωση πολλών ουσιαστικών της Αρχαίας	1.2.5. Παρουσίαση ουσιαστικών της Αρχαίας Ελληνικής που χρησιμοποιούνται ακριβώς τα ίδια μέχρι σήμερα, κάποια με μικρές αλλαγές, κάποια μόνο ως πρώτο ή δεύτερο	

		Ελληνικής τα οποία χρησιμοποιούνται μέχρι και σήμερα.	συνθετικό κ.λπ.	
	1.2.6.	Να διαπιστώσουν την ελληνικότητα της κυπριακής διαλέκτου.	1.2.6. Παρουσίαση για τη διατήρηση στην κυπριακή διάλεκτο: - Πολλών καταλήξεων ουσιαστικών της Αρχαίας Ελληνικής (π.χ. τον ταμίαν, τον άνθρωπον, την οδόν, την κάραν, την δόμην, το πρόσωπον, το μάρμαρον, κτλ.) - Σύνταξης ρημάτων με γενική, αντί με αιτιατική που συντάσσονται στη νεοελληνική (π.χ. αθθυμήθην του χωρκού του, άκου του γονιού σου).	
VI. Να μπορούν να ερμηνεύουν ένα αρχαίο κείμενο, αξιοποιώντας γραμματικά και συντακτικά τον ρόλο των φωνηεντόληκτων και συμφωνόληκτων ουσιαστικών της Γ' κλίσης.	1.	Να αναγνωρίζουν τα φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα ουσιαστικά της Γ' κλίσης σε ένα αρχαιοελληνικό κείμενο.	1. (α) Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ' κλίσης -Αναγνώριση φωνηεντόληκτων ουσιαστικών Γ' κλίσης (β) Συμφωνόληκτα ουσιαστικά Γ' κλίσης -Αναγνώριση συμφωνόληκτων ουσιαστικών Γ' κλίσης	
	1.1.	Να διακρίνουν τις κατηγορίες των φωνηεντόληκτων ουσιαστικών της Γ' κλίσης, ανάλογα με τον χαρακτήρα του θέματός τους.	1.1. Κατηγοριοποίηση τριτόκλιτων φωνηεντόληκτων ουσιαστικών - θέμα των τριτόκλιτων φωνηεντόληκτων ουσιαστικών - διάκριση φωνηεντόληκτων ουσιαστικών σε μονόθεμα και διπλόθεμα.	
	1.1.1.	Να διακρίνουν τις κατηγορίες	1.1.1. Διάκριση των συμφωνόληκτων	

		των συμφωνόληκτων ουσιαστικών της Γ' κλίσης, ανάλογα με τον χαρακτήρα του θέματός τους.	ουσιαστικών Γ' κλίσης: - Ημιφωνόληκτα (ενρινόληκτα [ν], υγράληκτα [ρ], σιγμόληκτα [σ]) - Αφωνόληκτα (ουρανικόληκτα [κ,γ,χ], χειλικόληκτα [π,β,φ], οδοντικόληκτα [τ,δ,θ]) - Διάκριση ανάμεσα στα μονόθεμα και τα διπλόθεμα - Παρατήρηση ότι τα οδοντικόληκτα σε -ις που δεν τονίζονται στη λήγουσα (βαρύτονα) σχηματίζουν την αιτιατική ενικού σε -ιν και την κλητική ενικού σε -ι χωρίς -ς, π.χ. τήν χάριν, ᾧ χάρι. - Σημασία και σχηματισμός των ουσιαστικών, τα οποία συγκόπτουν, δηλαδή αποβάλλουν το -ε- του θέματος σε ορισμένες πτώσεις, π.χ. πατῆρος > πατρός και ονομάζονται <u>συγκοπτόμενα</u> . (π.χ. ἡ θυγάτηρ, ἡ γαστήρ, ἡ Δημήτηρ)	
	1.1.2.	Να κλίνουν τα φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ' κλίσης.	1.1.2. Κλίση των φωνηεντόληκτων ουσιαστικών της Γ' κλίσης	
	1.1.3	Να κλίνουν τα συμφωνόληκτα ουσιαστικά της Γ' κλίσης.	1.1.3. Κλίση των συμφωνόληκτων ουσιαστικών της Γ' κλίσης	
	1.1.4.	Να εντοπίζουν τα φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα ουσιαστικά της Γ' κλίσης σε	1.1.4. Παραδείγματα εντοπισμού και αναγνώρισης των φωνηεντόληκτων και συμφωνόληκτων ουσιαστικών Γ' κλίσης	

		αρχαιοελληνικό κείμενο.		
	1.1.5.	Να χρησιμοποιούν τα φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα ουσιαστικά της Γ' κλίσης σχηματίζοντας απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά.	1.1.5. Παραδείγματα σχηματισμού απλών προτάσεων με τη χρήση των ουσιαστικών της Γ' κλίσης	
	1.1.6.	Να κατανοούν τον συντακτικό ρόλο των ουσιαστικών της Γ' κλίσης στην πρόταση.	1.1.6. Ουσιαστικά Γ' κλίσης ως: -Υποκείμενο (ποιος ενεργεί) -Αντικείμενο (πού μεταβαίνει η ενέργεια του ρήματος) -Κατηγορούμενο (ποια ιδιότητα έχει το υποκείμενο ή το αντικείμενο)	
	1.1.7.	Να κατανοούν τη σύνδεση του ουσιαστικού με το ρήμα.	1.1.7. Σχέση του υποκειμένου (γένος, πτώση και αριθμός) με το ρήμα (πρόσωπο και αριθμός) και το κατηγορούμενο (γένος, πτώση και αριθμός) -πτώση του υποκειμένου- η ονομαστική (συνήθως) -πτώση του αντικειμένου- οι πλάγιες πτώσεις -πτώση κατηγορούμενου- συμφωνεί με την πτώση του υποκειμένου	
	1.1.8.	Να κατανοούν τη σημασία της ονομαστικής και των πλαγίων πτώσεων,		

		αναγνωρίζοντάς τις ως πτώσεις που φανερώνουν αντίστοιχα το υποκείμενο ή το κατηγορούμενο και το αντικείμενο.		
	1.1.9.	Να σχηματίζουν προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση ουσιαστικών Γ' κλίσης ως υποκειμένου, αντικειμένου και κατηγορουμένου.	1.1.9. Απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση ουσιαστικών ως υποκειμένων, αντικειμένων και κατηγορουμένων	
VII. Να μπορούν να αξιοποιούν γραμματικά τα δευτερόκλιτα επίθετα.	1.	Να κατανοούν ότι τα επίθετα προσδίδουν μιαν ιδιότητα στα ουσιαστικά που προσδιορίζουν.	1. Ιδιότητα του επιθέτου στο ουσιαστικό που προσδιορίζει.	
	1.1.	Να μπορούν να τα εντοπίζουν σε ένα αρχαιοελληνικό κείμενο.	1.1. Δευτερόκλιτα επίθετα σε ένα αρχαιοελληνικό κείμενο.	
	1.1.1.	Να αναγνωρίζουν τη γραμματική λειτουργία του επιθέτου.	1.1.1. Η χρήση των δευτερόκλιτων επιθέτων που κλίνονται : - τα αρσενικά και ουδέτερα, σύμφωνα με τη Β' κλίση των ουσιαστικών - τα θηλυκά, σύμφωνα με την Α' κλίση των ουσιαστικών	
	1.1.2.	Να κατανοούν τον τρόπο λειτουργίας του επιθέτου ως	1.1.2. Κλίση δευτερόκλιτων επιθέτων	

		κλιτής λέξης, να σχηματίζουν και να κλίνουν τα δευτερόκλιτα επίθετα.		
	1.1.3.	Να διακρίνουν τις κατηγορίες των δευτερόκλιτων επιθέτων.	1.1.3. Κατηγορίες δευτερόκλιτων επιθέτων - Τρικατάληκτα (διαφορετική κατάληξη για κάθε γένος) π.χ. ὁ καλός, ἡ καλή, τὸ καλόν - Δικατάληκτα (μια κατάληξη για αρσενικά και θηλυκά και διαφορετική για τα ουδέτερα) π.χ. ὁ, ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξο	
	1.1.4.	Να σχηματίζουν προτάσεις σε αρχαιοελληνικό λόγο, χρησιμοποιώντας δευτερόκλιτα επίθετα.	1.1.4. Παραδείγματα σχηματισμού απλών προτάσεων στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση δευτερόκλιτων επιθέτων	
VIII. Να μπορούν να ερμηνεύουν ένα αρχαίο κείμενο, αξιοποιώντας γραμματικά τα φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα επίθετα Γ' κλίσης.	1.	Να αναγνωρίζουν τα φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα επίθετα Γ' κλίσης σε κείμενα αρχαίου ελληνικού λόγου.	1. Φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα επίθετα Γ' κλίσης - Αναγνώριση φωνηεντόληκτων επιθέτων Γ' κλίσης - Αναγνώριση συμφωνόληκτων επιθέτων Γ' κλίσης	
	1.1.	Να κατηγοριοποιούν τα φωνηεντόληκτα και συμφωνόληκτα επίθετα Γ' κλίσης, ανάλογα με τον χαρακτήρα τους.	1.1.(α) Κατηγοριοποίηση τριτόκλιτων φωνηεντόληκτων επιθέτων - Αναγνώριση του χαρακτήρα των τριτόκλιτων φωνηεντόληκτων επιθέτων - Διάκριση φωνηεντόληκτων επιθέτων σε δικατάληκτα και τρικατάληκτα	

			(β) Κατηγοριοποίηση τριτόκλιτων συμφωνόληκτων επιθέτων -Αναγνώριση του χαρακτήρα των τριτόκλιτων συμφωνόληκτων επιθέτων -Διάκριση συμφωνόληκτων επιθέτων σε αφωνόληκτα, ενρινόληκτα, υγρόληκτα και σιγμόληκτα -Διάκριση συμφωνόληκτων επιθέτων σε δικατάληκτα, τρικατάληκτα και μονοκατάληκτα	
	1.1.1.	Να κλίνουν τα φωνηεντόληκτα επίθετα Γ' κλίσης.	1.1.1.Καταλήξεις τριτόκλιτων φωνηεντόληκτων επιθέτων -Επισήμανση εξαιρέσεων στην κλίση των τριτόκλιτων φωνηεντόληκτων επιθέτων -Εξάσκηση στην κλίση τριτόκλιτων φωνηεντόληκτων επιθέτων	
	1.1.2.	Να κλίνουν τα συμφωνόληκτα επίθετα Γ' κλίσης.	1.1.2.Καταλήξεις τριτόκλιτων συμφωνόληκτων επιθέτων -Επισήμανση εξαιρέσεων στην κλίση των τριτόκλιτων συμφωνόληκτων επιθέτων -Εξάσκηση στην κλίση τριτόκλιτων συμφωνόληκτων επιθέτων	
	1.1.3.	Να σχηματίζουν προτάσεις σε αρχαιοελληνικό λόγο, χρησιμοποιώντας τριτόκλιτα επίθετα.	1.1.3.Παραδείγματα σχηματισμού απλών προτάσεων στα Αρχαία Ελληνικά με τη χρήση τριτόκλιτων επιθέτων	
ΙΧ. Να μπορούν να ερμηνεύουν ένα αρχαίο	1.	Να σχηματίζουν το απαρέμφατο στον Ενεστώτα,	1. Γραμματική λειτουργία του απαρεμφάτου	

<p>κείμενο, αξιοποιώντας γραμματικά και συντακτικά τον ρόλο του απαρεμφάτου.</p>		<p>Μέλλοντα και Αόριστο ε.φ. και μ.φ.</p> <p>1.1. Να αναγνωρίζουν και να σχηματίζουν το απαρέμφατο Ενεστώτα και Μέλλοντα του ρήματος εἰμί.</p> <p>1.1.1. Να συσχετίζουν τύπους του απαρεμφάτου ε.φ. και μ.φ. με αντίστοιχους τύπους που έχουν επιβιώσει στα Νέα Ελληνικά.</p> <p>2. Να κατανοούν ότι <i>έναρθρο απαρέμφατο</i> λέγεται το απαρέμφατο που έχει άρθρο ουδετέρου γένους και το συναντάμε σε κάθε πτώση του ενικού αριθμού εκτός από την κλητική.</p> <p>2.1. Να εντοπίζουν το έναρθρο απαρέμφατο σε αρχαιοελληνικό κείμενο.</p>	<p>- Ρηματικός τύπος - Άκλιτος τύπος - Θέμα, καταλήξεις απαρεμφάτου Ενεστώτα, Μέλλοντα και Αορίστου ε.φ. και μ.φ. - Σχηματισμός απαρεμφάτου σε Ενεστώτα, Μέλλοντα και Αόριστο ε.φ. και μ.φ.</p> <p>1.1. Σχηματισμός απαρεμφάτου του ρήματος εἰμί στον Ενεστώτα και Μέλλοντα</p> <p>1.1.1. Τύποι του απαρεμφάτου ε.φ. και μ.φ. και αντίστοιχοι τύποι στα Νέα Ελληνικά</p> <p>2. Σημασία έναρθρου απαρεμφάτου</p> <p>2.1. Χρήση του έναρθρου απαρεμφάτου σε αρχαιοελληνικό κείμενο - Σύνδεση της έννοιας του</p>	
--	--	--	--	--

			<p>έναρθρου απαρεμφάτου με τα Νέα Ελληνικά</p>	
	2.1.1.	<p>Να κατανοούν ότι το άρθρο απαρέμφατο είναι το απαρέμφατο που χρησιμοποιείται χωρίς το άρθρο.</p>	<p>2.1.1. Σημασία άρθρου απαρεμφάτου</p>	
	2.1.2.	<p>Να εντοπίζουν το άρθρο απαρέμφατο σε αρχαιοελληνικό κείμενο.</p>	<p>2.2.1. Η χρήση του άρθρου απαρεμφάτου σε αρχαιοελληνικό κείμενο και η σύνδεσή του με τα Νέα Ελληνικά</p>	
	2.1.3.	<p>Να σχηματίζουν πρόταση με τη χρήση άρθρου ή άρθρου απαρεμφάτου.</p>	<p>2.1.3. Παραδείγματα σχηματισμού προτάσεων με τη χρήση άρθρου ή άρθρου απαρεμφάτου - Η χρήση του απαρεμφάτου σε αρχαίες και λόγιες φράσεις που επιβιώνουν μέχρι τις μέρες μας</p>	
	3.	<p>Να κατανοούν ότι τελικό απαρέμφατο λέγεται το απαρέμφατο που ισοδυναμεί με πρόταση επιθυμίας.</p>	<p>3. Η σημασία του τελικού απαρεμφάτου - Το τελικό απαρέμφατο αποδίδεται με το να και δέχεται άρνηση μη.</p>	
	3.1.	<p>Να αναγνωρίζουν και να εντοπίζουν το τελικό απαρέμφατο σε αρχαιοελληνικά κείμενα</p>	<p>3.1. Αναγνώριση και εντοπισμός του τελικού απαρεμφάτου σε αρχαιοελληνικά κείμενα - Το απαρέμφατο στην πρόταση - Συσχετισμός απαρεμφάτου με το ρήμα της πρότασης</p>	

	3.1.1.	<p>Να κατανοούν ότι ειδικό απαρέμφατο λέγεται το απαρέμφατο που ισοδυναμεί με ειδική πρόταση.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Τα ρήματα που παίρνουν ως υποκείμενο ή ως αντικείμενο τελικό απαρέμφατο. <p>Απόδοση του τελικού απαρεμφάτου στα Νέα Ελληνικά με το <i>να</i></p> <p>3.1.1 Κατανόηση και εντοπισμός του ειδικού απαρεμφάτου μέσα σε αρχαιοελληνικό κείμενο και απόδοση του νοήματός του στα Νέα Ελληνικά.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το απαρέμφατο στην πρόταση <ul style="list-style-type: none"> - Συσχετισμός με το ρήμα της πρότασης - Τα ρήματα που παίρνουν ως υποκείμενο ή ως αντικείμενο ειδικό απαρέμφατο. <p>Απόδοση του ειδικού απαρεμφάτου στα Νέα Ελληνικά με το <i>ότι</i></p>	
	3.1.2.	<p>Να χρησιμοποιούν το ειδικό και τελικό απαρέμφατο μέσα σε προτάσεις.</p>	<p>3.1.2. Η χρήση ειδικού και τελικού απαρεμφάτου μέσα σε απλές προτάσεις σε αρχαιοελληνικό κείμενο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Πρόταση επιθυμίας και του ρήματος εξάρτησής της στα Νέα Ελληνικά της. <ul style="list-style-type: none"> - Μεταφορά στα Αρχαία Ελληνικά - Ειδική πρότασης και του ρήματος εξάρτησής της. στα Νέα Ελληνικά της <p>Μεταφορά στα Αρχαία Ελληνικά</p>	

	4.	<p>Να αντιλαμβάνονται ότι όταν το Υ (υποκείμενο) του ρήματος είναι το ίδιο με το Υ του απαρεμφάτου έχουμε ταυτοπροσωπία.</p>	<p>4. Σημασία ταυτοπροσωπίας - Το υποκείμενο του απαρεμφάτου μπαίνει σε ονομαστική πτώση, όταν είναι το ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος.</p>	
	4.1.	<p>Να εντοπίζουν το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας σε απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά.</p> <p>Να σχηματίζουν την ταυτοπροσωπία σε αρχαιοελληνικό κείμενο.</p> <p>Να κατανοούν ότι όταν το Υ του ρήματος είναι διαφορετικό από το Υ του απαρεμφάτου, τότε έχουμε ετεροπροσωπία.</p>	<p>4.1. Το φαινόμενο της ταυτοπροσωπίας σε απλές προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά</p> <p>– Το ρήμα της πρότασης</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το υποκείμενο του ρήματος - Η μορφή του απαρεμφάτου - Με βάση το ρήμα της πρότασης διαπίστωση αν το απαρέμφατο είναι τελικό ή ειδικό - Εντοπισμός του υποκειμένου του απαρεμφάτου <p>Αν το υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι το ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος, έχουμε ταυτοπροσωπία.</p>	
	4.1.1.	<p>Να εντοπίζουν το φαινόμενο της ετεροπροσωπίας σε αρχαιοελληνικό κείμενο.</p>	<p>4.1.1. Σχηματισμός και εφαρμογή της ταυτοπροσωπίας σε σχετική άσκηση.</p>	

	<p>4.1.2.</p> <p>4.1.3.</p>	<p>Να σχηματίζουν την ετεροπροσωπία σε σχετική άσκηση.</p> <p>Να αποδίδουν το περιεχόμενο ενός αρχαιοελληνικού κειμένου με βάση την ταυτοπροσωπία ή την ετεροπροσωπία.</p>	<p>4.1.2. Σημασία της ετεροπροσωπίας</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το υποκείμενο του απαρεμφάτου βρίσκεται σε πτώση αιτιατική, ενώ το υποκείμενο του ρήματος σε πτώση ονομαστική. <p>4.1.3. Παραδείγματα εντοπισμού του φαινομένου της ετεροπροσωπίας σε αρχαιοελληνικό κείμενο.</p> <p>4.1.4 Το φαινόμενο της ετεροπροσωπίας μέσα στον αρχαιοελληνικό λόγο</p> <ul style="list-style-type: none"> - Το ρήμα της πρότασης - Το υποκείμενο του ρήματος - Ο ρόλος του απαρεμφάτου - Με βάση το ρήμα της πρότασης διαπίστωση αν το απαρέμφατο είναι τελικό ή ειδικό - Το υποκείμενο του απαρεμφάτου - Αν το υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι διαφορετικό από το υποκείμενο του ρήματος, έχουμε ετεροπροσωπία. 	
--	-----------------------------	--	--	--

			<p>- Στην ετεροπροσωπία το υποκείμενο του απαρεμφάτου τίθεται σε πτώση αιτιατική.</p> <p>4.1.5.Ααπόδοση του αρχαιοελληνικού κειμένου με βάση την ετεροπροσωπία ή την ταυτοπροσωπία</p> <p>- Στην ταυτοπροσωπία το υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι το ίδιο με το υποκείμενο του ρήματος και υπονοείται στην απόδοση στα Νέα Ελληνικά</p> <p>- Στην ετεροπροσωπία το υποκείμενο του απαρεμφάτου είναι διαφορετικό από το υποκείμενο του ρήματος και μεταφράζεται σε ονομαστική.</p>	
<p>Χ. Να βελτιώνονται στην ερμηνεία ενός αρχαίου κειμένου, αξιοποιώντας γραμματικά και συντακτικά τον ρόλο των απροσώπων ρημάτων και εκφράσεων.</p>	<p>1.</p> <p>1.1.</p>	<p>Να αναγνωρίζουν το ρήμα ως κλιτή λέξη και να το ξεχωρίζουν από τα άλλα μέρη του λόγου.</p> <p>Να αναγνωρίζουν ότι το ρήμα έχει πρόσωπο, αριθμό και φωνή (=παρεπόμενα) και αυτά αποτελούν ένδειξη για το ποιος ενεργεί.</p>	<p>1.1. Αναγνώριση του ρήματος και των παρεπόμενων του</p> <ul style="list-style-type: none"> -Πρόσωπο ρήματος -Αριθμός ρήματος -Φωνή ρήματος 	

	2.	Να αναγνωρίζουν και να σχηματίζουν τα <i>απρόσωπα</i> ρήματα και τις <i>απρόσωπες εκφράσεις</i> .	2. Απρόσωπα ρήματα που βρίσκονται στο γ' πρόσωπο ενικού - Σχηματισμός των απρόσωπων ρημάτων (π.χ. δεῖ, δοκεῖ, χρή κ.λπ.) - Αναγνώριση των απρόσωπων εκφράσεων ως των περιφράσεων που σχηματίζονται συνήθως από ένα επίθετο ουδετέρου γένους ή ένα αφηρημένο ουσιαστικό + το ρήμα <i>ἐστί</i> (π.χ. καλόν ἐστί, ἀνάγκη ἐστί)	
	2.1.	Να εντοπίζουν τα <i>απρόσωπα</i> ρήματα ή τις <i>απρόσωπες</i> εκφράσεις μέσα σε αρχαιοελληνικά κείμενα.	2.1. Απρόσωπα ρήματα ή <i>απρόσωπες</i> εκφράσεις μέσα σε αρχαιοελληνικά κείμενα	
	2.1.1.	Να κατανοούν τη συντακτική λειτουργία των <i>απρόσωπων</i> ρημάτων και <i>απρόσωπων</i> εκφράσεων μέσα σε αρχαιοελληνικά κείμενα.		
	2.1.2.	Να αναγνωρίζουν το <i>ἀναρθρο</i> <i>απαρέμφατο</i> ως το υποκείμενο των <i>απρόσωπων</i> ρημάτων και των <i>απρόσωπων</i> εκφράσεων.	2.1.2. <i>Ἀναρθρο</i> <i>απαρέμφατο</i> ως υποκείμενο των <i>απρόσωπων</i> ρημάτων και <i>απρόσωπων</i> εκφράσεων	
	2.1.3.	Να κατανοούν τη σημασία της <i>δοτικής προσωπικής</i> , να την εντοπίζουν και να τη χρησιμοποιούν σε	2.1.3. Σημασία της <i>δοτικής προσωπικής</i> ως της πτώσης που δηλώνει το πρόσωπο, στο οποίο αναφέρεται το <i>απρόσωπο</i> ρήμα	

		αρχαιοελληνικό κείμενο.	- Παραδείγματα εντοπισμού της δοτικής προσωπικής -Χρήση της δοτικής προσωπικής σε προτάσεις στα αρχαία ελληνικά	
	2.1.4	Να σχηματίζουν προτάσεις στα αρχαία ελληνικά, χρησιμοποιώντας την απρόσωπη σύνταξη.	2.1.4. Σχηματισμός προτάσεων με απρόσωπη σύνταξη - Απρόσωπα ρήματα που βρίσκονται στο γ' πρόσωπο ενικού - Άναρθρο απαρέμφατο ως υποκείμενο των απρόσωπων ρημάτων και απρόσωπων εκφράσεων - Δοτική προσωπική ως η πτώση που δηλώνει το πρόσωπο, στο οποίο αναφέρεται το απρόσωπο ρήμα.	
XI. Να μπορούν να ερμηνεύουν σε ένα αρχαιοελληνικό κείμενο τη γραμματική και συντακτική λειτουργία της μετοχής.	1.	Να εξοικειωθούν με τον σχηματισμό των μετοχών ε.φ και μ.φ.	1. Σχηματισμός μετοχής Ενεστώτα, Μέλλοντα, Αορίστου ενεργητικής και μέσης φωνής -θέμα του ρήματος, χρονικός χαρακτήρας, καταλήξεις -τρία γένη (π.χ. ό λύων, ή λύουσα, τὸ λῦον) -πτώσεις	
	1.1.	Να κατανοούν τη γραμματική λειτουργία της μετοχής ως του ρηματικού επιθέτου που μετέχει στις ιδιότητες τόσο του επιθέτου όσο και του ρήματος.		

	1.1.1.	Να εντοπίζουν τύπους των μετοχών ε.φ. και μ.φ. σε αρχαιοελληνικά κείμενα.	1.1.1. Τύποι της μετοχής σε αρχαιοελληνικά κείμενα. - Μετοχές ενεργητικής φωνής (καταλήξεις , γένος και πτώση) - Μετοχές μέσης φωνής (καταλήξεις, γένος και πτώση)	
	1.1.2.	Να κλίνουν τις μετοχές στον Ενεστώτα, Μέλλοντα και Αόριστο Ενεργητικής και Μέσης Φωνής, αρσενικού, θηλυκού και ουδετέρου γένους.	1.1.2.Κλίση των μετοχών Ενεστώτα, Μέλλοντα και Αορίστου Ενεργητικής και Μέσης Φωνής, αρσενικού, θηλυκού και ουδετέρου γένους -Στην ε. φ. οι τύποι του αρσενικού και ουδετέρου, κατά τη Γ' κλ. ουσιαστικών -Στη μ. φ., αρσενικό, θηλυκό και ουδέτερο και το θηλυκό της ενεργητικής φωνής, κατά τη Α' και Β' κλίση ουσιαστικών.	
	1.1.3.	Να σχηματίζουν τη μετοχή του ρήματος <i>είμι</i> στον Ενεστώτα και στο Μέλλοντα της Ε.Φ. και να την εντοπίζουν σε αρχαιοελληνικό κείμενο.	1.1.3.Σχηματισμός μετοχής Ενεστώτα και Μέλλοντα του ρήματος <i>είμι</i> . -Καταλήξεις, γένη και πτώσεις της μετοχής του <i>είμι</i> . -Εντοπισμός των τύπων της μετοχής του <i>είμι</i> σε προτάσεις /κείμενα αρχαιοελληνικού λόγου -Επιβιώσεις τύπων της μετοχής του <i>είμι</i> σε στερεότυπες εκφράσεις	
	1.2.1.	Να συσχετίζουν τύπους της μετοχής με αντίστοιχους τύπους που έχουν επιβιώσει	1.2.1.Η σχέση τύπων της μετοχής με αντίστοιχους τύπους που έχουν επιβιώσει στα Νέα Ελληνικά και στην	

		στα Νέα Ελληνικά και στην κυπριακή διάλεκτο.	κυπριακή διάλεκτο. (π.χ. ο παρών, η παρούσα, το παρόν- τα πεπραγμένα κ.λπ.)	
	1.2.2.	Να κατανοούν τον συντακτικό ρόλο της μετοχής και να διακρίνουν τα είδη της.	1.2.2. Διάκριση της μετοχής σε: -Επιθετική ή αναφορική -Επιρρηματική -Κατηγορηματική (απλή αναφορά	
	1.2.3.	Να αναγνωρίζουν την επιθετική μετοχή.	1.2.3. Η επιθετική μετοχή ως ο ρηματικός τύπος που προσδιορίζει ουσιαστικά ή αντωνυμίες και που μπορεί να λειτουργεί ως υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο, επιθετικός και κατηγορηματικός προσδιορισμός.	
	1.2.4.	Να κατανοούν τη σημασία της επιθετικής μετοχής μετατρέποντάς την σε δευτερεύουσα αναφορική πρόταση.	1.2.4. Η σημασία της επιθετικής μετοχής ως δευτερεύουσα αναφορική πρόταση	
	1.2.5.	Να αναγνωρίζουν και να εντοπίζουν συνηθισμένες ουσιαστικοποιημένες μετοχές σε αρχαιοελληνικά κείμενα, αλλά και στα Νέα Ελληνικά.	1.2.5. Ουσιαστικοποιημένες επιθετικές μετοχές όπως: <i>ὁ ἄρχων, το παρόν, το μέλλον, τα λεγόμενα</i> και αντιπαράβολή τους με τα Νέα Ελληνικά	
	1.2.6.	Να αναγνωρίζουν την επιρρηματική μετοχή.	1.2.6. Η επιρρηματική μετοχή ως ο ρηματικός τύπος που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός και	

			εκφράζει χρόνο, αιτία, σκοπό, υπόθεση, εναντίωση, παραχώρηση, τρόπο.	
	1.2.7.	Να κατανοούν τη σημασία της επιρρηματικής μετοχής μετατρέποντάς την σε δευτερεύουσα πρόταση.	1.2.7. Παραδείγματα μετατροπής της επιρρηματικής μετοχής σε δευτερεύουσα πρόταση	
	1.2.8	Να σχηματίζουν προτάσεις στα Αρχαία Ελληνικά, χρησιμοποιώντας τύπους της μετοχής.	1.2.8. Η μετοχής σε αρχαιοελληνικό λόγο σε σχέση και με τη χρήση της στα Ν.Ε.	
XII. Να απολαμβάνουν αισθητικά το αρχαιοελληνικό κείμενο, αναγνωρίζοντας τη λογοτεχνική του αξία.	1. 2.	1. Να απολαμβάνουν αισθητικά τα κείμενα. 2. Να διευρύνουν τη γνώση της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας ως του κύριου φορέα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού και να θεωρούν το μάθημα των ΑΕ ως μάθημα πολιτισμού.	2. Ενθάρρυνση των μαθητών για προσωπικό διάλογο με τις αξίες, αντιλήψεις του κειμένου, κριτική αποτίμηση και τελικά διαμόρφωση προσωπικής γνώμης (βιωματική προσέγγιση) -Ανάδειξη θεμάτων σχετικών με την ιστορία, την πολιτική, το δημόσιο βίο, τους θεσμούς, την καθημερινή ζωή, την πνευματική και καλλιτεχνική δραστηριότητα - Αίσθηση της αρμονίας, της πυκνότητας, της ακρίβειας και της ποικιλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, όπως χρησιμοποιήθηκε από κείμενα της κλασικής εποχής	

	3.	Να αποδίδουν, να ερμηνεύουν και να συγκρίνουν απλά αρχαιοελληνικά κείμενα.	3. Απόδοση και ερμηνεία του αρχαιοελληνικού κειμένου ως διαδικασία λύσης προβλήματος με δεδομένα (γνώση των ιστορικών στοιχείων, ετυμολογία, λεξιλόγιο, γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα), ζητούμενα και τέλος τη λύση.	
ΧΙΙΙ. Να διευρύνουν αυτήν την ανθρωπογνωστική σπουδή με τη συμπληρωματική διδασκαλία παράλληλων κειμένων του ίδιου ή άλλων συγγραφέων.	1.	Να διευρύνουν τη γνώση της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας ως του κύριου φορέα του αρχαιοελληνικού πολιτισμού.	1. Συγκριτική θεώρηση απλών αρχαιοελληνικών κειμένων	